

OPERACE UNIFIED PROTECTOR

Zapojení Severoatlantické aliance do konfliktu v Libyi v roce 2011

Po násilném potlačení protivládních nepokojů provedeném silami libyjského vůdce plukovníka Muammara Kaddáfího přijala Rada bezpečnosti OSN rezoluci na ochranu civilního obyvatelstva Libye, k čemuž bylo možné použít “všechna potřebná opatření”. S tímto mandátem zahájila Severoatlantická aliance operaci Unified Protector s cílem:

- 1) udržet bezletovou zónu nad Libyí,
- 2) zajistit dodržování zbrojního embarga,
- 3) provést vše nezbytné na ochranu civilního obyvatelstva.

Vojenská intervence probíhala šest měsíců od 23. března do 31. října 2011 a týkala se pouze libyjského vzdušného a námořního prostoru, pozemní jednotky se této operace neúčastnily.

Chronologie konfliktu:

- 15.02. 2011 Vypukly protesty proti režimu Muammara Kaddáfího jako reakce na útoky vládních sil proti civilnímu obyvatelstvu
- 20.02. 2011 Povstalcům se podařilo obsadit druhé největší libyjské město Běnghází
- 17.03. 2011 Na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1973/2011 je nad Libyí vyhlášena bezletová zóna (kromě humanitárních letů) a členové OSN mohou použít sílu k ochraně libyjských obyvatel
- 18.03. 2011 Libye vyhláší příměří, boje však stále pokračují
- 23.03. 2011 Začíná operace Unified Protector vedená Severoatlantickou aliancí, jejímž účelem je prosadit rezoluci Rady bezpečnosti OSN
- 21.08. 2011 Povstalci vstupují do Tripolisu
- 20.10. 2011 Bylo dobyto město Sirta, Kaddáfí byl povstalci zajat a zabit
- 31.10. 2011 Konec bojů a ukončení operce NATO

Jaké argumenty používali zastánci intervence?

- » bylo třeba zabránit násilí na obyvatelích Libye
- » v Libyi docházelo k porušování lidských práv
- » nutnost vojensky prosadit rezoluci OSN
- » intervence může postavit základy demokracie v zemi
- » pomoc rebelům při svržení diktátora
- » protivládní síly samy žádají o bezletovou zónu
- » Kaddáfí nedodržel příměří, které vyhlásil
- » zásah podporovaly další arabské země
- » uvalené sankce, zmrazení účtů atd. neměly na postoj Kaddáfího žádný vliv

Jaké argumenty používali odpůrci intervence?

- » po svržení diktátora nastane politický chaos
- » pád Kaddáfího ohrozí integritu země
- » povstalci nebudou usilovat o demokracii
- » nastane podobná situace jako v Afghánistánu nebo Iráku
- » stejně se jedná jen o přístup k ropě
- » cena vojenské operace je příliš vysoká
- » ztráty na životech civilistů při ostřelování
- » proč zasahovat v Libyi, když nedošlo k zásahu během arabského jara v ostatních zemích
- » NATO by po intervenci mohlo být označeno za agresora, Kaddáfí za mučedníka

Reakce české vlády na konflikt v Libyi:

Předseda vlády Petr Nečas odsoudil násilí v Libyi a podpořil rezoluci RB OSN a účast Ligy arabských států na intervenci v Libyi. Rovněž uvedl, že Česká republika se tohoto zásahu účastnit nebude. Neúčast na intervenci odůvodnil český velvyslanec při NATO Martin Povejšil nedostatkem nezbytného vojenského vybavení.

ČR uznala povstaleckou vládu a podpořila Libyi humanitární pomocí, v rámci programu MEDEVAC rovněž zajistila léčbu několika Libyjcům zraněným při konfliktu.

Země, které se pod velením NATO účastnily operace:

Členské země NATO:

Belgie, Bulharsko, Dánsko, Francie, Itálie, Kanada, Nizozemsko, Norsko, Rumunsko, Řecko, Španělsko, Turecko, USA, Velká Británie

Země mimo NATO:

Jordánsko, Katar, Spojené arabské emiráty, Švédsko

Ztráty na životech:

Přechodná národní rada (povstalci) - cca 2500 vojáků

Libye (vládní síly) - cca 1200 vojáků

Počet mrtvých civilistů - více než 20 000

Bibliografie a zdroje k tématu:

- » BALABÁN, Miloš, POTŮČEK, Martin, RAŠEK, Antonín. Rodící se nová ohrožení v neklidném světě. *Vojenské rozhledy*. 2011, 4, 4-21. (Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/vojenske-rozhledy/vr-4_2011.pdf)
- » BELL, Joseph P., HENDRICKSON, Ryan C. NATO's Visegrad allies and the bombing of Qaddafi: the consequence of alliance free-riders. *Journal of Slavic military studies*. 2012, 25 (2), 149-161. (Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13518046.2012.676460>)
- » BLANCHARD, Christopher M. Libya: transition and U.S. policy. Congressional Research Service, 2012, RL33142. (Dostupné z <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL33142.pdf>)
- » COCK, Chris. Operation Unified Protector and the protection of civilians in Libya. In: *Yearbook of International Humanitarian Law 2011*. The Hague: T. M. C. Asser Press, 2012, 14, s. 213-235. (Dostupné z: http://dx.doi.org/10.1007/978-90-6704-855-2_7)
- » DAALDER, Ivo, STAVRIDIS, James. NATO's victory in Libya: The right way to run an intervention. *Foreign Affairs*. 2012, 92 (2). (Dostupné z : <http://www.foreignaffairs.com/articles/137073/ivo-h-daalder-and-james-g-stavridis/natos-victory-in-libya>)
- » UPI: NATO ends Unified Protector op in Libya. 2011. Dostupné z: http://www.upi.com/Top_News/World-News/2011/10/31/NATO-ends-Unified-Protector-op-in-Libya/UPI-85941320076914/
- » BBC Analysis and Research: Libya: Where do Nato countries stand? 2011. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-13092451>
- » Dixon, Kim: MSC sustains Operation Unified Protector. Military Sealift Command, 2011. Dostupné: <http://www.msc.navy.mil/sealift/2011/June/operation.htm>
- » Al Jazeera: Battle for control rages in Libya. 2011. <http://www.aljazeera.com/news/africa/2011/03/201131542757285681.html>
- » BBC News Africa: Libya UN Resolution 1973: Text analysed. BBC; 2011. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-12782972>
- » Al Jazeera: Libya declares ceasefire but fighting goes on. 2011. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/africa/2011/03/2011318124421218583.html>
- » The Guardian: Libya no-fly zone leadership squabbles continue within Nato. 2011. Dostupné z: <http://www.guardian.co.uk/world/2011/mar/23/libya-no-fly-zone-leadership-squabbles>
- » Reuters Africa: Gaddafi killed as Libya's revolt claims hometown. 2011. Dostupné z: <http://af.reuters.com/article/topNews/idAFJJOE79J09O20111020>
- » Vodička, Milan: Tenhle TOP GUN není dneska víc než jen gesto. iDnes; 2011. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/tenhle-top-gun-neni-dneska-vic-nez-jen-gesto-komentar-milana-vodicky-11n-/zahranicni.aspx?c=A110318_164958_zahranicni_btw
- » Michnová, Anežka: Západ by neměl do událostí v Libyi zasahovat, myslí si politolog. Munimedia; 2011. Dostupné z: <http://munimedia.cz/prispevek/zapad-by-nemel-do-udalosti-v-libyi-zasahovat-mysli-si-politolog-989/>
- » České národní listy: Válka v Libyi, vztah USA - NATO a další velká válka. 2011. Dostupné z: <http://www.ceskenarodnilisty.cz/clanky/valka-v-libyi-vztah-usa-nato-a-dalsi-velka-valka.html>
- » Arab Times: Up to 30,000 killed, say Libyans. 2011. Dostupné z: <http://www.arabtimesonline.com/NewsDetails/tabid/96/smId/414/ArticleID/173542/reftab/96/t/Up-to-30000-killed-say-Libyans/Default.aspx>
- » Nečas, Petr: Vláda respektuje rezoluci Rady bezpečnosti OSN ohledně Libye; ČR se vojenské operace nezúčastní. *Vlada.cz*; 2011. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-zpravy/premier-petr-necas-vlada-respektuje-rezoluci-rady-bezpecnosti-osn-ohledne-libye;-cr-se-vojenske-operace-nezucastni-82370/>
- » Vlada.cz: Česko rozšíří svoji pomoc v Libyi. 2011. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/cesko-rozsiri-svoji-pomoc-v-libyi-90027/>
- » Prague Daily Monitor: Czech NATO envoys warn against cuts in defence spending. 2011. Dostupné z: <http://praguemonitor.com/2012/08/09/czech-nato-envoys-warn-against-cuts-defence-spending>

Pokud budete mít zájem o další informace k tomuto tématu, neváhejte se obrátit na:

Informační centrum o NATO

Jungmannova 17, 110 00 Praha 1

info@natoaktual.cz

tel.: 221-506-758